

مقایسه اندازه ریزنمونه و محیط کشت در میزان پرآوری گیاه دارویی آلوئه (Aloe barbadensis Mill.) تحت شرایط کشت درون شیشه‌ای

فتاحی مقدم، جواد، یوسف حمید اوغلی و رضا فتوحی قزوینی

به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد، استادیار و دانشیار گروه علوم باغبانی دانشکده
کشاورزی دانشگاه گیلان

امروزه بار دیگر توجه به تولید و استفاده از گیاهان دارویی جهت ساخت دارو و مواد
بهداشتی بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته و استفاده از آن رو به فزونی است. در این
راستا لزوم تحقیق درباره ریزازدیادی برخی گونه‌ها که با روشهای معمولی به سختی تکثیر
می‌شوند احساس می‌شود. آلوئه (Aloe barbadensis Mill.) از جمله گیاهانی است که
کشت و تکثیر آن در سالهای اخیر مورد توجه قرار گرفته است. بر این اساس پژوهشی جهت
بررسی امکان ریزازدیادی گیاه آلوئه و تاثیر طول ریزنمونه بر روی میزان پرآوری در محیط
باز کشت انجام شد. در این آزمایش، شاخساره‌های تولید شده سه مرتبه باز کشت شدند
و در بازکشت چهارم، ریزنمونه‌ها در سه اندازه (۴-۳ میلی‌متر، ۷-۵ میلی‌متر و ۱۰-۸
میلیمتر) جدا شدند. ریزنمونه‌ها بر روی محیط A شامل MS + اسید ایندول استیک (۰/۸۸)
میلی‌گرم در لیتر) + کینتین (۰/۵۴ میلی‌گرم در لیتر) و محیط B شامل MS + آدنین سولفات
(۱۶۰ میلی‌گرم در لیتر) + اسید ایندول بوتیریک (۰/۱ میلی‌گرم در لیتر) + بنزیدیل آمینوپورین
(۱۰ میلی‌گرم در لیتر) کشت و متغیر میزان پرآوری مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان داد
که ریزنمونه‌های گرفته شده به طول ۱۰-۸ میلی‌متر دارای بالاترین میزان پرآوری (۶ گیاهچه
در مدت پنج هفته) بود. در بررسی اثرات متقابل محیط و اندازه نمونه، روشن شد که استفاده
از ریزنمونه ۱۰-۸ میلی‌متر در محیط A بالاترین میزان پرآوری را دارد. به نحوی که میانگین
پرآوری از هر ریزنمونه ۸ گیاهچه بود. ترکیب محیط B و ریزنمونه به طول ۴-۳ میلی‌متر با

تولید ۵ گیاهچه، در سطح پایین‌تر قرار داشت. با توجه به نتایج به دست آمده استفاده از ریزنمونه به طول ۱۰-۸ میلی‌متر در محیط A جهت حداکثر میزان پرآوری که هدف ریزازدیادی آلوتی است توصیه می‌شود.